

Sygn. akt II 1 C 147/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny – Sekcja Egzekucyjna

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Braczkowska

Protokolant: asystent sędziego Monika Paczyńska

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa M. N.

przeciwko K. N. – reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową w osobie E. N.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

oddala powództwo.

sygnatura akt II 1 C 147/16

UZASADNIENIE

W pozwie z 8 czerwca 2016 roku, skierowanym przeciwko E. N., powód M. N. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w sprawie III RC 534/15 z dnia 71 kwietnia 2016 roku, opatrzonego klauzulą wykonalności za okres od dnia wniesienia pozwu na okres 25 miesięcy. Jako podstawę faktyczną swojego roszczenia powód wskazał spełnienie świadczenia w kwocie 10.000 zł w dniu 5 maja 2010 roku do rąk E. N. (pозew k. 2).

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości (postanowienie k. 6).

Na rozprawie w dniu 19 września 2016 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i rzeczową i sprawę przekazał do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi (postanowienie k. 24, protokół elektroniczny rozprawy z dnia 19.09.2016r. k. 22).

Na rozprawie w dniu 16 listopada 2017 roku powód sprecyzował powództwo poprzez wskazanie, iż jego intencją było pozwanie małoletniego wierzyciela K. N., który jest reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową w osobie matki E. N.. Wskazał również, że wnosi o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności na przyszłość, na okres 25 miesięcy od dnia wydania wyroku, ewentualnie aby Sąd pozbawił tytuł wykonawczy wykonalności na okres 50 miesięcy na przyszłość, w części, po 200 zł miesięcznie, tak by pozwany otrzymywał alimenty w kwocie po 200 zł miesięcznie (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 16.11.2017r. k. 59-60).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 maja 2010 roku powód M. N. przekazał przedstawicielce ustawowej małoletniego pozwanego kwotę 10.000 zł tytułem alimentów. Kwota ta została przeznaczona na remont nowego mieszkania zajmowanego przez

przedstawicielkę ustawową małoletniego pozwanego i jej syna K.. Nie miała ona innych środków na ten cel (kopia potwierdzenia wpłaty k. 45, bezsporne).

W dniu 30 maja 2014 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, III Wydział Rodzinny i Nieletnich wydał w sprawie III RC 769/13 wyrok, w którym pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 28 października 2010 roku wydanego w sprawie I C 1783/09 w części, za okres od dnia 26 kwietnia 2011 roku do dnia 31 marca 2015 roku w zakresie kwoty 8.000 zł oraz zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu (kopia wyroku k. 49)

W dniu 7 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, III Wydział Rodzinny i Nieletnich wydał w sprawie III RC 534/15 wyrok, w którym podwyższył alimenty od pozwanego M. N. na rzecz małoletniego K. N. ostatnio ustalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 28 października 2010 roku w sprawie I C 1783/09 z kwoty po 300 zł miesięcznie do kwoty po 400 zł miesięcznie, płatne poczynając od dnia 24 września 2015 roku, pozostawiając bez zmian dotychczasowe warunki płatności. Sąd ten oddalił również powództwo wzajemne o obniżenie alimentów. Wyrok ten jest prawomocny od dnia 8 lipca 2016 roku (kopia wyroku k. 41).

W dniu 19 kwietnia 2016 roku na wniosek wierzyciela K. N. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową w osobie matki E. N., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim A. R. wszczęła w sprawie Kmp 29/16 postępowanie egzekucyjne przeciwko M. N. o egzekucje alimentów. Egzekucja w przedmiotowej sprawie jest prowadzona skutecznie z wynagrodzenia za pracę dłużnika, z którego kwota miesięcznych potrąceń wynosi 457,94 zł. Na dzień 15 listopada 2017 roku zaległość w sprawie egzekucyjnej wynosiła 932,26 zł wraz z alimentami należnymi za miesiąc listopad, gdyż potrącenie za ten miesiąc do dnia 15 listopada 2017 roku jeszcze nie nastąpiło (notatka k. 57, załączone akta egzekucyjne w sprawie Kmp 29/16).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dokumentów znajdujących się w sprawie oraz załączonych aktach postępowań sądowych i egzekucyjnych. Stan faktyczny, wobec niezłożenia odpowiedzi na pozew, był w zasadzie bezsporny.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Podstawą wydania w przedmiotowej sprawie wyroku zaocznego, wobec niezłożenia przez stronę pozwaną odpowiedzi na pozew, był przepis art. 339 § 1 k.p.c.

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie jako niezasadne i nie oparte na ustawowej przesłance warunkującej możliwość pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Powód M. N. nie wskazał podstawy prawnej żądania sformułowanego w pozwie. Z uzasadnienia pozwu wynika jednak, iż podstawą faktyczną żądania zawartego w pozwie jest dokonanie przez niego zapłaty w dniu 5 maja 2010 roku kwoty 10.000 zł do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego pozwanego K. N. „na poczet alimentów”. W przedmiotowej sprawie znajduje więc zastosowanie przepis art. 840 § 1 punkt 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 8 września 2016 roku (zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2015 roku o zmianie ustawy Kodeks Cywilny, ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2015 r. poz. 1311 ze zmianami), z którego wynika, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy zarówno w tezie jak i w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 października 2016 roku (II CSK 489/16, L. numer (...)), w świetle art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed zmianą z dnia 8 września 2016 roku, zarzut wykonania zobowiązania mógł dotyczyć tylko okresu po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a gdy było nim orzeczenie sądowe - okresu po zamknięciu rozprawy. Przed zmianą tego przepisu stanowisko takie

prezentowano powszechnie w judykaturze Sądu Najwyższego (por.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2010 roku – powołana przez Sąd Okręgowy k. 39, III CZP 47/10, OSNC 2010, nr 2, poz. 165 oraz uchwała SN z 2 lutego 2011 r., III CZP 128/10, OSNC 2011, nr 10, poz. 108) z tym zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia, do którego doszło przed zamknięciem rozprawy, mogło być tylko wyjątkowo podstawą powództwa opozycyjnego. Chodziło o przypadek, gdy z racji prawnych ograniczeń kognicji sądu nie mogło ono być przedmiotem rozpoznania w postępowaniu prowadzącym do wydania tytułu egzekucyjnego.

W całym dorobku orzecznictwa Sądu Najwyższego, na gruncie zarówno obecnie obowiązującego brzmienia przepisu art. 840 § 1 pkt 2 in fine, jak i jego poprzedniego brzmienia, podkreślano, że nie może on służyć sanowaniu uchybień strony, która we właściwym czasie nie wystąpiła ze stosownym zarzutem (patrz: teza orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2016 roku).

W pełni należy podzielić również stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 23 maja 2012 roku (III CZP 16/12, L. numer (...)) zgodnie z którym, z chwilą uprawomocnienia się wyroku dochodzi do prekluzji materiału faktycznego sprawy, w której został on wydany. Oznacza to, że jeżeli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, w związku z czym nie zostały spożytkowane przez sąd przy wydawaniu wyroku, podlegają prekluzji, czyli wykluczającemu działaniu prawomocności. Prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest niezależny od tego, czy strona ponosi winę w zaniechaniu przytoczenia określonych okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów.

Zmiana omawianego przepisu dokonana opisaną powyżej ustawą w dniu 8 września 2016 roku podyktowana była koniecznością wyeliminowania ewentualnej innej jego wykładni. Przedstawiona wykładnia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w jego poprzednim brzmieniu oraz współczesna regulacja zawarta w tym przepisie ma na celu wyeliminowanie z podstawy żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego orzeczenie sądowe takich okoliczności faktycznych, które zostały pominięte w postępowaniu rozpoznawczym jako spóźnione albo nie zostały w ogóle zgłoszone. Tezę tę w pełni aprobuje Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie.

Przenosząc powyższe szerokie rozważania prawne na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, iż – w ocenie Sądu orzekającego w przedmiotowej sprawie – fakt zapłaty przez powoda kwoty 10.000 zł w dniu 5 maja 2010 roku do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego pozwanego winien być zgłoszony Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim rozpoznającemu sprawę III RC 534/15 i w tym właśnie postępowaniu powód winien wykazać, że pieniądze te zostały przeznaczone na zaspokojenie potrzeb jego małoletniego syna, wobec którego był on zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych. Fakt ten nie został jednak w w/w sprawie zgłoszony mimo braku ustawowego zakazu w tym zakresie. Gdyby doszło do zgłoszenia tego faktu Sądowi orzekającemu w przedmiocie podwyższenia alimentów na rzecz małoletniego pozwanego od powoda i wykazania, że kwota 10.000 zł uiszczona w dniu 5 maja 2010 roku została przeznaczona na zaspokojenie potrzeb małoletniego dziecka, Sąd ten mógłby dokonać innej oceny zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie, orzec o innej dacie początkowej naliczania alimentów w podwyższonej wysokości, a nawet powództwo w tym zakresie oddalić. Taka sytuacja nie miała jednak miejsca. Zgłoszenie zarzutu zapłaty kwoty 10.000 zł w okresie czasu przed powstaniem tytułu wykonawczego uznać należy za niedopuszczalne, a powództwo jako nieoparte na ustawowej przesłance pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie mogło okazać się zasadnym.

Odnosząc się w tym miejscu również do argumentów podnoszonych przez powoda M. N. już w trakcie publikacji orzeczenia i podawania ustnie zasadniczych motywów rozstrzygnięcia wskazać należy, iż Sąd w składzie orzekającym w przedmiotowej sprawie nie jest w stanie wskazać dłaczego w sprawie III RC769/13 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim dokonał częściowego pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim wydanego w sprawie I C 1783/09 w zakresie kwoty 8.000 zł, to jest za okres od dnia 26 kwietnia 2011 roku do dnia 31 marca 2015 roku. Orzeczenie w tamtej sprawie zapadło i jest już prawomocne. Z treścią wyroku wydanego przez Sąd w powołanej sprawie Sąd nie może polemizować ani wskazywać czy jest ono zasadne czy nie.

Na marginesie zaznaczenia wymaga, że powód nie wykazał, że dokonana zapłata kwoty 10.000 zł została przeznaczona na zaspokojenie przyszłych potrzeb pozwanego, gdyż wskazał, że jego matka przeznaczyła tę kwotę na remont mieszkania. Okoliczność ta nie może jednak w żadne mierze zmieniać oceny prawnej Sądu dokonanej w sprawie. Co więcej, a to należy również na koniec wyraźnie podkreślić, stanowisko procesowe powoda zostało zmienione w zakresie okresu, za jaki chciałby żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności dopiero na ostatniej rozprawie, gdy Sąd wskazał mu, że w sprawie Kmp 29/16 zaległość alimentacyjna jest niewielka i sięga kwoty niespełna miesięcznych potrąceń z jego wynagrodzenia. Powód wskazał, że trudno będzie mu odzyskać wyegzekwowane alimenty, więc zmienił żądanie pozwu poprzez wskazanie, że chciałby by Sąd dokonał pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności na przyszłość (k. 60).

Wobec wszystkich powołanych powyżej argumentów powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu w całości.

Z/ wyrok wraz z uzasadnieniem doręczyć powodowi z pouczeniem o apelacji.